

СТАНОВИЩЕ

От проф. Георги Георгиев, ръководител катедра „Дизайн на порцелан и стъкло“ в НХА – гр. София, относно докторска теза на Моника Найденова Найденова

„Топено стъкло. Технология, дизайн и развитие“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ с научен ръководител инж. д-р Васил Георгиев Харизанов.

Дисертацията предложена за становище е посветена на интересна и актуална проблематика – техниката на топеното стъкло като отделна технологична дейност от другите практики на топлинна обработка на материала. Тези проблеми се разглеждат за пръв път на научно ниво и това придава на труда безспорно практико-приложно значение.

В дисертацията художественото стъкло се разглежда като уникално изразно средство свързващо форма, цвят и светлина в едно, съчетаващо изкуство, дизайн, технологии и занаят. Дисертацията е така структурирана, че на практика може да се разглежда и като практическо ръководство за ползване на фюзинг технологиите, без това да отнема от научната стойност на разработката.

Цялостната методология на научния труд е подчинена на спецификата на разглежданите проблеми. Акцентът пада върху практично – експерименталната страна на темата – от там и структуралните методи на изследване са избрани като най-подходящи. Използван е сравнителен анализ на други техники в технологията на стъклото с основната разглеждана в разработката. Обяснени са основни термини в технологията на гореща разработка на стъкло, включително наименованието на техниката фюзинг и сравнени с други техники на топено стъкло.

Дисертацията се състои от увод, две глави и заключение в обем 183 страници с 124 илюстрации, библиография и интернет източници, терминологичен речник и температурни режими за топено стъкло (12бр). В увода са разгледани предмета, целите и задачите на изследването.

Първата глава се състои от две части. В едната авторката прави пълен преглед на художествените качества и постижения в стъклото от 19в. до днес. Този сравнително кратък период съдържа най-важните технологични открития, които характеризират фюзинг технологията. Авторката се спира по-подробно на работата и творчеството на трима емблематични автори в областта на художественото стъкло – Емил Гале, Рене Лалик и Луиз Тифани. Те въвеждат нови технологични прийоми, в които авторката лаконично ни въвежда, в интерес на разширяването на останалия обем на труда.

Във втората част са изброени видовете стъкла, оборудване и съпътстващи материали за техниката фюзинг, калъпи и огнеупорни материали. Детайлно е разгледан температурния процес във всяка една от фазите му. В тази част са обяснени шест направени експеримента. Представен е подробен анализ на опитите с материала. Описаните експерименти имат приносно значение за дисертацията с приложно-практическият си характер.

Изобразителният материал е отново в синхрон с текста, същевременно разнообразен и впечатляващ. В подкрепа на една от основните цели – чрез прилагане на артистичните технологии да се запази свежестта на инвенциите, да се предаде на стандартния продукт очарованието на уникалата и той да придобие звучност в консумативната и апатична среда на ежедневието. Моника Найденова го прави с вещината на артист, работещ в описваната материя. Споделени са практически познания в интензивния артистичен опит на съвременен и интересен автор. Коментарите към изобразителния материал вникват в същността на специфичната технологична и естетическа проблематика.

В автореферата са показани актуалността, целите, практическата значимост и приносите по разработената тема. Формулираните приноси отговарят като постигнати цели на заявената теза, с което се и обосновава теоретико-приложния характер на дисертацията. За мен приносен е целия дисертационен труд, като логика на изложение, като прецизен подбор на фактологичен материал, точен анализ на технико-технологична проблематика, обвързване на теория и художествена практика. Приносно за докторантската разработка е онагледяването на технико-технологичната част на изследването с произведения на художника Моника Найденова. Така тя показва образно разбирането си за материала стъкло и възможностите през обекта на творчеството, да се постигне уникалност и вълнуващо внушение.

Убеден съм в полезността на дисертацията за студентите от специалност „Дизайн на порцелан и стъкло“ за разширяване на цялостния им артистичен хоризонт и като подкрепа за търсене в нови неизследвани области в художественото стъкло и силикатния дизайн. Тази разработка със сигурност ще обогати и доведе до промяна и разширяване на учебната програма бакалавърски и магистърски курс по стъкло. Трудът, разбира се, е с много по-широк адресат

от студентската аудитория, притежава обществена значимост, засяга важни проблеми в сферата на дизайна.

Дисертационният труд е актуален, изчерпателен и задълбочен. Притежава практическа полезност, научна значимост, и се характеризира с оригиналност на изследването.

С убеденост давам висока оценка и препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Моника Найденова Найденова образователната и научна степен „доктор“.

проф. Георги Георгиев